

TIPOLOGIJA DOKUMENTOV/DEL ZA VODENJE BIBLIOGRAFIJ V SISTEMU COBISS

10. 6. 2008

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

1.01 Izvirni znanstveni članek
<p>Izvirni znanstveni članek je samo prva objava originalnih raziskovalnih rezultatov v takšni obliki, da se raziskava lahko ponovi, ugotovitve pa preverijo. Praviloma je organiziran po shemi IMRAD (Introduction, Methods, Results And Discussion) za eksperimentalne raziskave ali na deskriptivni način za deskriptivna znanstvena področja. Objavljen mora biti v znanstveni reviji z recenzentskim sistemom sprejemanja člankov in recenziran. Recenzentski sistem mora biti razviden iz navodil avtorjem.</p> <p>Prispevki s konference, tudi če so bili objavljeni v znanstveni reviji, ne sodijo v to kategorijo, temveč se razvrstijo v 1.06 ali 1.08.</p>
1.02 Pregledni znanstveni članek
<p>Pregledni znanstveni članek je pregled najnovejših del o določenem predmetnem področju, del posameznega raziskovalca ali skupine raziskovalcev z namenom povzemati, analizirati, evalvirati ali sintetizirati informacije, ki so že bile publicirane. Prinaša nove sinteze, ki vključujejo tudi rezultate lastnega raziskovanja avtorja. Objavljen mora biti v znanstveni reviji z recenzentskim sistemom sprejemanja člankov in recenziran. Recenzentski sistem mora biti razviden iz navodil avtorjem.</p> <p>Prispevki s konference, tudi če so bili objavljeni v znanstveni reviji, ne sodijo v to kategorijo, temveč se razvrstijo v 1.06 ali 1.08.</p>
1.03 Kratki znanstveni prispevek
<p>Kratki znanstveni prispevek je izvirni znanstveni članek, pri katerem so nekateri elementi sheme IMRAD lahko izpuščeni. Na kratko povzema izsledke končanega izvirnega raziskovalnega dela ali dela, ki je še v teku. Sem sodijo tudi kratki pregledi (mini review) in predhodne objave, če imajo značaj kratkega znanstvenega prispevka.</p> <p>Prispevki s konference, tudi če so bili objavljeni v znanstveni reviji, ne sodijo v to kategorijo, temveč se razvrstijo v 1.06 ali 1.08.</p>
1.04 Strokovni članek
<p>Strokovni članek je predstavitev že znanega, s poudarkom na uporabnosti rezultatov izvirnih raziskav in širjenju znanja, zahtevnost besedila pa prilagojena potrebam uporabnikov in bralcev strokovne ali znanstvene revije, v kateri je objavljen.</p> <p>Prispevki s konference, tudi če so bili objavljeni v strokovni ali znanstveni reviji, ne sodijo v to kategorijo, temveč se razvrstijo v 1.07 ali 1.09.</p>

1.05 Poljudni članek
Poljudni članek je članek za popularizacijo znanstvenih ali strokovnih spoznanj in družbene vloge raziskovalne in razvojne dejavnosti. Praviloma se poljudni članki objavljajo v splošnih revijah in časnikih ter drugih revijah za popularizacijo znanja.
Prispevki s konference, tudi če so bili objavljeni v strokovni ali znanstveni reviji, ne sodijo v to kategorijo, temveč se razvrstijo v 1.07 ali 1.09.
1.06 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)
Vabljen predavanje mora biti razvidno iz publikacije ali programa konference ali dokazljivo s povabilom organizatorja konference ter ustrezati kriterijem pod 1.08.
1.07 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)
Vabljen predavanje mora biti razvidno iz publikacije ali programa konference ali dokazljivo s povabilom organizatorja konference ter ustrezati kriterijem pod 1.09.
1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci
Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (predavanje, referat, poster), v celoti objavljen v samostojnem zborniku konference, v znanstveni reviji ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference. Objavljen prispevek mora biti vsaj načeloma organiziran kot znanstveni članek.
Recenziranost po kriterijih za izvirne/pregledne znanstvene članke oz. samostojne znanstvene sestavke v monografijah se ugotavlja glede na tipologijo zbornika konference, ki je lahko samostojna monografska publikacija, redna ali posebna številka revije, supplement ali vir na spletu.
Povzetki in razširjeni povzetki ali objavljene prosojnice ne sodijo v to kategorijo (glej 1.12).
1.09 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (predavanje, referat, poster), v celoti objavljen v samostojnem zborniku konference, v strokovni (ali znanstveni) reviji ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference.
Povzetki in razširjeni povzetki ali objavljene prosojnice ne sodijo v to kategorijo (glej 1.13).
1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
Povzetek ali razširjeni povzetek prispevka (predavanja, referata, posterja) na konferenci, ki je objavljen v zborniku konference ali v znanstveni oz. strokovni reviji ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference.
1.13 Objavljeni povzetek strokovnega prispevka na konferenci
Povzetek ali razširjeni povzetek prispevka (predavanja, referata, posterja) na konferenci, ki je objavljen v zborniku konference ali v znanstveni oz. strokovni reviji ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference.

1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji se obdela kot posebna bibliografska enota le, če gre za t. i. uredniško publikacijo s samostojnimi prispevki posameznih avtorjev in ne za integralno besedilo več avtorjev, navedenih tudi na naslovnici monografije. Sem sodijo tudi izvorni znanstveni zemljevidi, kadar predstavljajo avtorsko prepoznaven samostojni prispevek.

Prispevki s konferenc, ki so objavljeni v zborniku konference ali v tematski ali posebni številki revije, ne sodijo v to kategorijo.

Sestavki ali poglavja v publikacijah tipa 2.03. 2.04, 2.05, 2.12, 2.13 in 2.14 se ne obdelujejo analitično.

1.17 Samostojni strokovni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Samostojni strokovni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji se obdela kot posebna bibliografska enota le, če gre za t. i. uredniško publikacijo s samostojnimi prispevki posameznih avtorjev in ne za integralno besedilo več avtorjev, navedenih tudi na naslovnici monografije. Sem sodijo tudi strokovni zemljevidi, kadar predstavljajo avtorsko prepoznaven samostojni prispevek.

Prispevki s konferenc, ki so objavljeni v zborniku konference ali v tematski ali posebni številki revije, ne sodijo v to kategorijo.

Sestavki ali poglavja v publikacijah tipa 2.03. 2.04, 2.05, 2.12, 2.13 in 2.14 se ne obdelujejo analitično.

1.18 Geslo – sestavek v enciklopediji, leksikonu, slovarju ...

Geslo – sestavek vsebuje sistematičen pregled in prikaz določene teme, problema, predmeta, besede, osebe ali dogodka. **Sem sodijo** le gesla, daljša od 200 besed. **Če se obdelujejo gesla, krajša od 200 besed, se razvrstijo v 1.25.** Kadar gre za znanstvene sestavke, ki so po obsegu primerljivi s samostojnimi znanstvenimi sestavki v monografijah, se lahko razvrstijo v 1.16.

1.19 Recenzija, prikaz knjige, kritika

Prispevek v znanstveni ali strokovni publikaciji (reviji, knjigi itd.), v katerem avtor ocenjuje ali dokazuje pravilnost/nepравilnost nekega znanstvenega ali strokovnega dela, kriterija, mnenja ali ugotovitve in/ali spodbija/podpira/ocenjuje ugotovitve, dela ali mnenja drugih avtorjev. Prikaz strokovnega mnenja, sodbe o znanstvenem, strokovnem ali umetniškem delu, zlasti glede na njegovo kakovost.

1.20 Predgovor, spremna beseda

Kratek sestavek pred ali za glavnim besedilom, ki govori o tem besedilu in o njegovem avtorju. Pozdravne besede, zahvale ipd. se ne obdelujejo. Kadar gre za uvodne ali spremne študije znanstvenega ali strokovnega značaja, se lahko razvrstijo v 1.16 ali 1.17.

1.21 Polemika, diskusijski prispevek

Prispevek, v katerem avtor dokazuje pravilnost določenega kriterija, svojega mnenja ali ugotovitve in spodbija ugotovitve ali mnenja drugih avtorjev.

1.22 Intervju
Javnosti namenjen pogovor z znanstveno ali strokovno relevanco. Primarno avtorstvo pripada intervjuvancu, če citati njegovih odgovorov zajemajo večino objavljenega besedila, sicer se intervjuvanec obravnava kot sekundarni avtor.
1.23 Umetniški sestavek
Poezija, proza, skladbe in drugi umetniški sestavki, ki so del zaključenega opusa.
1.24 Bibliografija, kazalo ipd.
1.25 Drugi članki ali sestavki

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

2.01 Znanstvena monografija
Znanstvena monografija je publikacija, v kateri se znanstveno, sistematično, izčrpno in vseobsegajoče obravnava neki problem, vprašanje ali predmet, oseba ali dogodek, v enem zvezku oz. v določenem številu zvezkov, ki se objavljajo istočasno ali v vnaprej določenem časovnem obdobju. Publikacija mora biti recenzirana in imeti vse predpisane elemente za pridobitev CIP in ISBN (ISMN). Sem sodijo tudi znanstvenokritične objave izvornikov, znanstveni prevodi s komentarjem, znanstveni slovarji in znanstveni zemljevidi. Zborniki s konferenc, zaključna in druga poročila o delu na raziskovalnih nalogah ipd. (četudi v vezani obliki) ne sodijo v to kategorijo. O izjemah odloča za znanost pristojna državna institucija.
2.02 Strokovna monografija
Strokovna monografija je publikacija, v kateri se strokovno obravnava neki problem, vprašanje ali predmet, oseba ali dogodek, v enem zvezku oz. v določenem številu zvezkov, ki se objavljajo istočasno ali v vnaprej določenem časovnem obdobju. Publikacija mora imeti vse predpisane elemente za pridobitev CIP in ISBN. Zborniki s konferenc, zaključna in druga poročila o delu na raziskovalnih nalogah ipd. (četudi v vezani obliki) ne sodijo v to kategorijo.
2.03 Univerzitetni ali visokošolski učbenik z recenzijo
Univerzitetni ali visokošolski učbenik je vrsta publikacije, ki je namenjena študentom kot predpisano učno gradivo za določeno študijsko vejo ali predmet (npr. učbenik algebre, praktikum).
2.04 Srednješolski, osnovnošolski ali drugi učbenik z recenzijo
Učbenik za osnovne in srednje šole ter drugo preduniverzitetno izobraževanje, ki je pripravljen skladno s predpisanim učnim načrtom in sprejet po ustreznem postopku.
2.05 Drugo učno gradivo
Sistematična obdelava učne snovi po študijskem programu, ki jo avtor pripravi po svojem ali tujem gradivu (zapiski predavanj, zbrano gradivo, skripta), zbirka vaj in nalog za določen predmet ter drugi učni pripomočki (npr. zvočno gradivo, multimedijske učne enote ...).

2.06 Enciklopedija, slovar, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid
Publikacija splošnega ali strokovnega značaja, ki na pregleden način vsebuje podatke in navodila za določeno področje ali predmet.
2.07 Bibliografija
Urejen pregled objavljenih in/ali izvedenih del, ki je objavljen kot monografija.
2.08 Doktorska disertacija
Doktorska disertacija je delo, s katerim je avtor pridobil naslov doktor znanosti.
2.09 Magistrsko delo
Magistrsko delo je delo, s katerim je avtor pridobil naslov magister znanosti ali naslov magistra po bolonjskem študijskem programu.
2.10 Specialistično delo
Specialistično delo je delo, s katerim je avtor pridobil naslov specialist.
2.11 Diplomsko delo
Diplomsko delo je delo, s katerim je avtor pridobil veljaven strokovni naslov.
2.12 Končno poročilo o rezultatih raziskav
Publikacija, ki prikazuje potek in rezultate (spoznanja, odkritja) znanstveno-raziskovalne ali razvojno-raziskovalne naloge. Sem sodijo le končna oziroma zaključna poročila, ki so javno dostopna. Začasna, vmesna in letna poročila ter administrativna poročila financerjem se ne evidentirajo.
2.13 Elaborat, predštudija, študija
Poročilo o izvedeni projektni nalogi kot zaključena strokovna publikacija oz. dokumentacija, namenjena znanemu uporabniku, v kateri je sistematično in izčrpno obdelan neki problem ali tema, na osnovi relevantnih virov informacij ter podane usmeritve za reševanje problemov in predlogi za nadaljnje delo.
2.14 Projektna dokumentacija (idejni projekt, izvedbeni projekt)
Projekt je lahko zaključena publikacija, ki določa, kaj naj bi se naredilo in kako, oz. je skupek načrtov, tehničnih opisov in pregleda stroškov za kak objekt (npr. projekt ceste, stavbe v gradbeništvu in arhitekturi, stroja v strojništvu, informacijskega sistema, investicijski projekt v ekonomiji ipd.).
2.15 Izvedensko mnenje, arbitražna odločba
2.16 Umetniško delo
Poezija, proza, skladbe, filmi, slike in druga umetniška dela.
2.17 Katalog razstave

2.18 Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočni ali video posnetek
Objava znanstvenih problemov in izsledkov na filmskem ali magnetnem traku ali na drugem elektronskem nosilcu informacij.
2.19 Radijska ali televizijska oddaja
Radijska ali televizijska oddaja, ki na strokovno utemeljen način obravnava določeno vsebino. Obdelava se izvrši na podlagi predloženega posnetka, sicer se dogodek uvrsti v 3.11.
2.20 Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus
Elektronska zbirka podatkov, katere znanstvena pomembnost se kaže v uporabnosti za raziskovanje širokega nabora aplikativnih ali teoretsko osmišljenih problemov. Zbirka podatkov mora biti rezultat zaključene raziskave in ustrezati visokim kriterijem kakovosti, ki se jo ocenjuje na podlagi izčrpne spremljajoče dokumentacije. Zbirka podatkov mora biti javno dostopna v nacionalnem ali mednarodnem znanstvenem podatkovnem arhivu. Zbirka podatkov mora biti dokumentirana in dostopna v takšni obliki, da omogoča ponovitev objavljenih znanstvenih ugotovitev, izvedenih na njeni podlagi.
Korpus je enovita, standardno označena in notranje strukturirana zbirka avtentičnih besedil, nastala po vnaprej določenih merilih in z določenim ciljem, dostopna v elektronski obliki in opremljena z orodji, ki omogočajo večplastno iskanje in statistično obdelavo podatkov.
2.21 Programska oprema
Programska oprema na računalniškem mediju, ki je javno dostopna ali izdelana za znanega naročnika in predstavlja avtorsko prepoznavno samostojno delo. Programska oprema za podporo informacijskim sistemom ali procesom, pri kateri je avtorstvo praviloma korporativno, se ne evidentira.
2.22 Nova sorta
Nova sorta rastlin je intelektualna lastnina. Dokazuje se z odločbo o potrditvi oziroma zavarovanju sorte, ki jo izda pristojni državni organ na podlagi mednarodno primerljivih rezultatov RIN (Razpoznavnost-Izenačenost-Nespremenljivost), pridobljenih s preizkušanjem pri institucijah, priznanih na nivoju EU, in je vpisana v Skupni katalog sort EU.
2.23 Patentna prijava
Status patentne prijave ima zahteva za podelitev patenta od vložitve do podelitve in objave patenta v uradnem glasilu pristojnega urada za varstvo industrijske lastnine. Urad izda prijavitelju potrdilo o prejeti vlogi. Za isti izum sodi v bibliografijo samo ena patentna prijava.
2.24 Patent
Patent je zavarovan izum. Podeli se z dnevom objave patenta v uradnem glasilu pristojnega urada za varstvo industrijske lastnine. Patent se dokazuje z odločbo o podelitvi patenta ali z njegovo objavo na internetu (ESPACENET). Ko je patent podeljen, se mora zapis o patentni prijavi (2.23) brisati!
Če je za isti izum v različnih državah podeljenih več patentov, ki so člani iste patentne družine, se tipologija dodeli samo enemu zapisu po izboru izumitelja ali prijavitelja. Ostali člani družine morajo biti z indikatorjem izločeni iz bibliografije in brez tipa dokumenta. Izjema so podeljeni patenti z bistveno spremembo osnovnega izuma.

2.25 Druge monografije in druga zaključena dela
2.30 Zbornik strokovnih ali nerecenziranih znanstvenih prispevkov na konferenci
2.31 Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na mednarodni ali tuji konferenci 2.32 Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci
Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na konferenci, ki so recenzirani po kriterijih za izvirne/pregledne znanstvene članke oz. samostojne znanstvene sestavke v monografijah. Zbornik je lahko samostojna monografska publikacija, redna ali posebna številka revije, suplement ali vir na spletu. Da so bili prispevki ustrezno recenzirani, mora biti razvidno iz navedb v publikaciji ali drugače dokazljivo. Domača konferenca se šteje kot mednarodna, kadar je najmanj 1/3 aktivnih udeležencev iz tujine. Pri tem se upoštevajo udeleženci, katerih prispevki so objavljeni v zborniku.

IZVEDENA DELA (DOGODKI)

3.10 Umetniška poustvaritev
Koncerti, gledališke in operne predstave ter druge javne izvedbe umetniških del.
3.11 Radijski ali TV dogodek
Sodelovanje v radijskih ali televizijskih poročilih, prikazih, razgovorih ipd.
3.12 Razstava
Prireditve, ki jo organizira avtor razstavljenih del ali avtor postavitve.
3.14 Predavanje na tuji univerzi
Predavanje na univerzi, znanstveni oz. akademski instituciji in znanstvenih združenjih izven Slovenije. Daljša gostovanja na tujih univerzah sodijo v biografijo.
3.15 Prispevek na konferenci brez natisa
Naslov prispevka mora biti razviden iz programa konference.
3.16 Vabljen predavanje na konferenci brez natisa
Vabljen predavanje mora biti dokazljivo s povabilom organizatorja konference in razvidno iz programa konference.
3.25 Druga izvedena dela

DODATNA POJASNILA IN NAVODILA

Bibliografske zapise v sistemu COBISS kreirajo za to usposobljeni knjižničarji (bibliografi) v knjižnicah. Članki in drugi sestavni deli ter monografije in druga zaključena dela se obdelujejo na osnovi primarnega dokumenta/dela. Izvedena dela (dogodki) se evidentirajo na podlagi ustreznega dokazila o izvedenem delu. Če publikacija ni dostopna v knjižnici, jo mora knjižničarju posredovati avtor. Za pravilno razvrstitev (klasifikacijo) bibliografskih enot po tej tipologiji so primarno odgovorni avtorji, tip dokumenta/dela pa lahko določi tudi ekspert za predmetno področje.

Tipologija se dodeljuje le bibliografskim zapisom, pri katerih ima vsaj en avtor šifro raziskovalca ali evidenčno številko v sistemu COBISS, in po potrebi njihovim nadrejenim zapisom. Izjemoma se dodeli tudi zapisom za članke drugih avtorjev v revijah nacionalnega pomena.

Tip članka se ugotovi na podlagi:

- navedbe o tipu, ki je praviloma v zaglavju članka;
- navedbe, da revija objavlja samo članke določenih tipov, ki jo praviloma uredništva objavijo v navodilih avtorjem;
- naziva rubrike, v kateri je objavljen članek, če je revija razdeljena na tak način.

V drugih primerih knjižničar v sodelovanju z avtorjem ali ekspertom za predmetno področje opredeli tip dokumenta/dela v skladu z opisom tipov dokumentov/del v tej tipologiji.

Zapisi za članke iz revij, ki so še v tisku, se praviloma ne vnašajo v sistem COBISS. Izjema so članki, ki izpolnjujejo vse tri naslednje pogoje:

- članek je sprejet v objavo;
- na spletni strani založnika je že objavljen in viden v polnem tekstu;
- članku je dodeljen identifikator DOI.

Če obstajata tiskana in elektronska verzija članka, se v sistemu COBISS kreira le zapis za eno od verzij.

Zapisi o organiziranju dogodkov se v sistem COBISS ne vnašajo. Taki podatki sodijo v biografije.

Za članke, ki so v isti publikaciji objavljeni v izvirniku in v prevodu, se v sistemu COBISS kreira le en bibliografski zapis.